

ТРЕНІНГОВА ПІДГОТОВКА МЕТОДИСТІВ НАВЧАЛЬНО (НАУКОВО) –МЕТОДИЧНИХ ЦЕНТРІВ (КАБІНЕТІВ) ПТО УКРАЇНИ ДО ЗАПРОВАДЖЕННЯ ОСОБИСТІСНО-РОЗВИВАЛЬНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Реферат

У статті обґрунтовано актуальність створення особистісно-розвивального інноваційного середовища у професійно-технічній освіті, наведено визначення поняття «особистісно-розвивальна педагогічна технологія», охарактеризовано тренінг-курс для методистів навчально (науково) - методичних центрів (кабінетів) України «Запровадження особистісно-розвивальних педагогічних технологій у професійно-технічну освіту». Створення особистісно-розвивального інноваційного середовища передбачає організацію взаємодії науковців, методистів, педагогів та учнів ПТНЗ, що забезпечує позитивні зміни як у навчальному процесі, так і в досвіді суб'єктів взаємодії. Важливою складовою реалізації означеного підходу є тренінгова підготовка методистів навчально (науково) – методичних центрів (кабінетів) ПТО України до запровадження особистісно-розвивальних педагогічних технологій, розробка та проведення ними відповідних майстер-класів для педагогічних працівників ПТНЗ.

Підготовку методистів до запровадження особистісно-розвивальних педагогічних технологій в процесі підвищення їх кваліфікації представлено у єдності пізнавальних, практичних (процесуальних) та мотиваційно-особистісних цілей. Доведено, що тренінгова форма дає змогу будувати навчальну діяльність слухачів на підставі їхнього власного досвіду відповідно до потреб аудиторії з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей методистів та соціально-психологічних властивостей тренінгових груп, що є втіленням суб'єктно-продуктивного підходу і відповідає загальним принципам андрагогіки як науки про навчання дорослих. Охарактеризовано робочу навчальну програму тренінг-курсу

«Запровадження особистісно-розвивальних технологій навчання у професійно-технічну освіту», що визначає загальні нормативні вимоги до змісту і методики організації процесу навчання з курсу. Предметом тренінг-курсу є інноваційна діяльність методистів із запровадження сучасних особистісно-розвивальних технологій навчання та відповідне проектування навчального процесу. Основу елементів бази знань даного курсу складають категорії та поняття, що розкривають специфіку особистісно-розвивальних технологій навчання, процедуру проектування навчальних занять із застосуванням означених технологій.

Отримані експериментальні дані за результатами проведення тренінг-курсу «Запровадження особистісно-розвивальних педагогічних технологій у професійно-технічну освіту» для методистів навчально (науково) – методичних центрів (кабінетів) ПТО України свідчать про позитивну динаміку щодо розвитку у методистів готовності до застосування особистісно-розвивальних педагогічних технологій.

Ключові слова: особистісно-розвивальна педагогічна технологія, тренінг, методист, підготовка.

Постановка проблеми. Важливою складовою діяльності педагогічних працівників професійно-технічної освіти (ПТО) є запровадження інноваційних педагогічних технологій, зокрема особистісно-зорієнтованих. У розв’язанні проблеми застосування особистісно-розвивальних педагогічних технологій (ОРПТ) в професійній підготовці кваліфікованих робітників особливе місце належить методистам навчально (науково) – методичних центрів (кабінетів) ПТО України, оскільки вони є провідниками інновацій у викладанні. Отже, у системі ПТО існує потреба у відповідній підготовці методистів, що задовольняла б вимогам сьогодення, відповідала сучасним тенденціям розвитку педагогічної науки і практики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам підготовки педагогів до застосування особистісно орієнтованого підходу до навчання на технологічних засадах присвячені роботи І. А. Зязюна [1], Д. Г. Левітеса [3],

В. А. Петровського [6], В. В. Серікова [8], М. Г. Чобітка [10] та ін. Психолого-педагогічні аспекти запровадження особистісно-розвивальних педагогічних технологій у професійно-технічній освіті висвітлюються у працях П. Г. Лузана [4], О. Б. Кошука [2], В. М. Манька [5] та ін.

Дослідники зазначають, що, керуючись запитами часу, педагоги прагнуть запроваджувати інноваційні педагогічні технології, не замислюючись про їх наукове обґрунтування. Великим попитом користуються готові методичні розробки занять із конкретних навчальних дисциплін і тем. Водночас лише незначна частина педагогічних працівників ПТНЗ здатні до самостійного обґрунтування та розробки такої технології, що забезпечувала б необхідний особистісний розвиток учнів.

Метою статті є обґрунтування тренінг-курсу з підготовки методистів навчально (науково) – методичних центрів (кабінетів) ПТО України до запровадження особистісно-розвивальних педагогічних технологій.

Виклад основного матеріалу. Під особистісно-розвивальною педагогічною технологією розуміємо послідовність дій педагога та учнів для гарантованого досягнення розвивальних та навчальних цілей, що передбачає застосування сукупності відповідних методів і засобів навчання, реалізацію особистісно орієнтованого змісту навчання на основі урахування індивідуально-психологічних та соціально-психологічних особливостей тих, хто навчається. Особистісно-розвивальні педагогічні технології належать до групи особистісно орієнтованих технологій, що мають такі ознаки: фасилітаційна (підтримувальна) позиція педагога; учень – суб'єкт навчально-пізнавальної діяльності; конструювання цілей щодо розвитку потреб і здібностей учнів засобами навчального предмета; висока частка самостійності учнів; створення «нового» (суб'єктивно нове знання чи особистісне новоутворення – потреби, домагання, здібності, якості); рефлексія; аналіз і врахування особливостей особистості учня. Такі технології спрямовані на розвиток ключових особистісних компетентностей учнів (зокрема, креативності, самостійності, активності, комунікабельності,

здатності до спільної діяльності та співробітництва), що відповідають вимогам сучасного ринку праці. До цієї групи належать технології проектного навчання, імітаційно-ігрового навчання, кейс-технологія та ін.

Дані констатувального етапу експерименту за темою науково-дослідної роботи лабораторії технологій професійного навчання Інституту професійно-технічної освіти «Вдосконалення особистісно-розвивальних педагогічних технологій у професійно-технічній освіті» свідчать про те, що , що значна кількість педагогів ПТНЗ (78%) віддають перевагу застосуванню предметно-зорієнтованих педагогічних технологій над особистісно-зорієнтованими.

Отже, актуальним є створення особистісно-розвивального інноваційного середовища, в якому відбувається взаємодія науковців, методистів, педагогів та учнів ПТНЗ, а результатами стають позитивні зміни як у навчальному процесі, так і в досвіді суб'єктів взаємодії. Важливою складовою реалізації означеного підходу є тренінгова підготовка методистів навчально (науково) – методичних центрів (кабінетів) ПТО України до запровадження ОРПТ, розробка та проведення ними відповідних майстер-класів для педагогічних працівників ПТНЗ. З цією метою на формувальному етапі експерименту створено та реалізовано тренінг-курс «Запровадження особистісно-розвивальних технологій навчання у професійно-технічну освіту», призначенням якого є підвищення кваліфікації методистів науково-навчально-методичних центрів професійно-технічної освіти України.

Підготовку методистів до запровадження ОРПТ в процесі підвищення їх кваліфікації можна представити у єдності пізнавальних, практичних (процесуальних) та мотиваційно-особистісних цілей. Пізнавальні цілі пов'язані із засвоєнням основних понять, принципів, підходів, практичні – із формуванням відповідних вмінь, мотиваційно-особистісні – зі становленням суб'єктності методистів, формуванням мотивів діяльності. Зазначимо також, що досвід проведення тренінгів для педагогічних працівників свідчить, що цілі навчання на тренінг-курсах можуть змінюватися чи варіювати залежно від індивідуально-психологічних особливостей слухачів, їхніх запитів,

соціально-психологічних особливостей навчальних груп, потреб системи ПТО щодо вдосконалення конкретних аспектів навчального процесу тощо. Відповідно, навчальний зміст і навчальні технології підготовки методистів не можуть бути сталими.

На рівні підготовки методистів в ході тренінг-курсів зміст навчального матеріалу відповідає принципам навчання дорослих, зокрема враховується професійний досвід слухачів, що втілюється у варіативності та гнучкості змісту, опрацювання змісту має евристичний характер, навчальна інформація є підґрунтям для створення індивідуальних та групових проектів. При забезпеченні реалізації змістового компонента застосовуються сучасні інформаційні технології навчання.

Процесуальний аспект підготовки методистів в ході підвищення їх кваліфікації пов'язаний із застосуванням тренінгових навчальних технологій, тому зупинімось на питанні їх ефективності. Тренінг як вид навчання можна розглядати у кількох перспективах. За своєю метою тренінг – це навчання технологіям дії. За своїм змістом – певна концепція реальності. За формою – інтерактивне навчання, в якому учасники активно діють і взаємодіють один з одним та з тренером [9, с. 11]. На думку О.В. Сидоренко, будь-який тренінг є психологічним за сутністю, хоч би як його називали: бізнес-тренінг, корпоративний тренінг, тренінг продажів, професійний тренінг тощо [9, с. 18-22]. Отже, тренінгове навчання методистів є саме психолого-педагогічною їх підготовкою.

Тренінгова форма дає змогу будувати навчальну діяльність слухачів на підставі їхнього власного досвіду відповідно до потреб аудиторії з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей методистів та соціально-психологічних властивостей тренінгових груп, що є втіленням суб'єктно-продуктивного підходу і відповідає загальним принципам андрагогіки як науки про навчання дорослих.

Тренінговий режим забезпечує інтенсивне засвоєння необхідних умінь у процесі активної творчої діяльності. І головне, на нашу думку, те, що саме

тренінгова підготовка якнайкраще сприяє самореалізації слухачів. За давнім афоризмом знання – це те, що залишається, коли все забув. Заплановані результати тренінгів, як правило, подають у вигляді конкретних вмінь, тоді як реальні результати можуть бути дещо іншими. У позитивних випадках це може бути переоцінювання цінностей, сприйняття нових ідей, подолання власних стереотипів у викладанні, народження своїх концепцій, досвід творчої взаємодії з іншими, тобто все те, що ми пов'язуємо із саморозвитком і що підштовхує нас до самореалізації.

Нам близький висновок Л.О. Савенкової, згідно з яким робота в тренінгових групах має здійснюватися за принципами соціально-психологічного навчання [7, с. 156-157], зокрема:

- все, що відбувається в тренінговій групі повинно проходити на добровільних засадах;
- використання зворотного зв'язку між членами групи (завдяки цьому зв'язку кожний учасник тренінгу отримує уявлення про те, які емоційні реакції у членів групи викликає його поведінка; як він сприймається оточуючими; у яких випадках його інтерпретація ситуацій міжособистісного спілкування є неадекватною);
  - використання допомоги спеціально підготовленого тренера;
  - концентрація уваги на тому, що відбувається на конкретному занятті і в даний час;
  - конфіденційність того, що відбувається у групі;
  - прийняття членами групи кожної людини такою, якою вона є (позитивне ставлення до особистості кожного учасника тренінгової групи у цілому при конфронтації за окремими формами його поведінки, які необхідно змінити).

Слід також враховувати, що навчальні групи слухачів є переважно гетерогенними, тобто неоднорідними за віком, статтю, досвідом викладання, індивідуально-типологічними особливостями, стилями діяльності тощо.

Загальний ефект навчання забезпечується реалізацією певних вимог щодо учасників навчання, якими передбачене володіння певними вміннями, а саме: вміннями активно слухати (не тільки «слухання», а й «бачення» жестів, міміки іншої людини, змін інтонації її голосу); вміннями вловити психологічний підтекст (інтуїтивно відчуті те, чого людина і не може, і не хоче сказати); вміннями ставити запитання; вміннями одночасно бути учасником групи навчання й спостерігати за діяльністю групи; вміннями використовувати набуті під час тренінгового навчання інформацію і досвід [7, с. 157].

Підготовка методистів до запровадження також вимагає системи зворотного зв'язку, яка б враховувала роботу слухачів на тренінгових заняттях та виконання ними проектів навчальних занять для педагогів ПТНЗ. Важливою є організація післятренінгового супроводу, що передбачає консультування, вебінари, обмін досвідом із застосуванням електронних ресурсів.

З урахуванням викладеного розроблено робочу навчальну програму тренінг-курсу «Запровадження особистісно-розвивальних технологій навчання у професійно-технічну освіту», що визначає загальні нормативні вимоги до змісту і методики організації процесу навчання з курсу. Предметом тренінг-курсу є інноваційна діяльність методистів із запровадження сучасних особистісно-розвивальних технологій навчання та відповідне проектування навчального процесу. Основу елементів бази знань даного курсу складають категорії та поняття, що розкривають специфіку особистісно-розвивальних технологій навчання, процедуру проектування навчальних занять із застосуванням означених технологій.

Загальна мета тренінг-курсу: оволодіти вміннями, що забезпечують ефективну розробку та використання особистісно-розвивальних технологій навчання на інноваційних засадах.

Зокрема, після проходження тренінг-курсу слухачі мають уміти:

- створювати інноваційне навчальне середовище;

- застосовувати особистісно-розвивальні технології навчання (проектне навчання, колективна розумова діяльність, кейс-технологія, проблемно-розвивальне навчання, імітаційно-ігрове навчання, коуч-технологія, технологія розвитку критичного мислення);

- проектувати навчальні заняття для педагогів ПТНЗ із застосування особистісно-розвивальних технологій;

- навчати педагогів ПТНЗ здійснювати планування, організацію, мотивування, контроль та оцінювання особистісно-розвивального навчання;

- створювати е-портфоліо.

Основною формою навчання обрано тренінгову форму як таку, що найбільшою мірою відповідає особливостям навчання дорослих на основі інноваційно-орієнтованого та суб'єктно-продуктивного підходів.

Тренінг-курс розрахований на 72 години (56 годин аудиторної роботи по 8 год. на день, упродовж 7 днів та 16 годин самостійної роботи) і включає теми, вивчення яких забезпечує формування готовності слухачів до інноваційної діяльності, зокрема до застосування особистісно-розвивальних технологій.

Додатково з аудиторною роботою викладачам пропонується випускна робота - розробка е-портфоліо, складовою якого є методичні матеріали щодо застосування особистісно-розвивальних технологій навчання. Для ефективності її реалізації здійснюється індивідуально-консультативна робота. Захист випускної роботи відбувається дистанційно. За результатами навчання слухачі отримують сертифікати.

Методичне забезпечення тренінг-курсу містить електронний варіант методичних рекомендацій «Застосування особистісно-розвивальних педагогічних технологій у підготовці майбутніх кваліфікованих робітників», мультимедійні презентації до тренінгових занять, приклади методик проведення деяких тренінгових занять в електронному вигляді, відео- та фотоматеріали з проведених тренінгів.

Розроблений тренінг-курс започатковано у 2014 р. на базі Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. За його результатами у грудні 2014 р. лабораторією технологій професійного навчання Інституту проведено науково-практичний семінар «Навчально-методичне забезпечення запровадження особистісно-розвивальних педагогічних технологій у професійно-технічну освіту». Виступи методистів навчально (науково) – методичних центрів ПТО України, які були слухачами тренінг-курсу, здійснено на високому рівні. Мотивація до запровадження особистісно-розвивальних педагогічних технологій виявилася настільки високою, що за короткий проміжок часу кожний слухач підготував та провів в своєму регіоні заняття для педагогічних працівників.

Отримані експериментальні дані за результатами проведення тренінг-курсу «Запровадження особистісно-розвивальних педагогічних технологій у професійно-технічну освіту» для методистів навчально (науково) – методичних центрів (кабінетів) ПТО України свідчать про позитивну динаміку щодо розвитку у методистів готовності до застосування особистісно-розвивальних педагогічних технологій (табл. 1).

З метою зіставлення різних кількісних показників застосовано їх стандартизацію, тобто переведення різнойменних кількісних показників до одного виду і заміна індивідуальних значень показників стандартизованими для збереження існуючих між показниками співвідношень. Зокрема, застосовано 10-бальну шкалу стенів, запропоновану Р. Кеттелом, яка має градації від 1 до 10, середнє значення 5,5 та стандартне відхилення 2. Стандартизована шкала переводилася у рівні: 1,00 –3,99 – низький, 4,00 – 6,99 – середній, 7– 8,99 – достатній, 9,00 – 10,00 – високий.

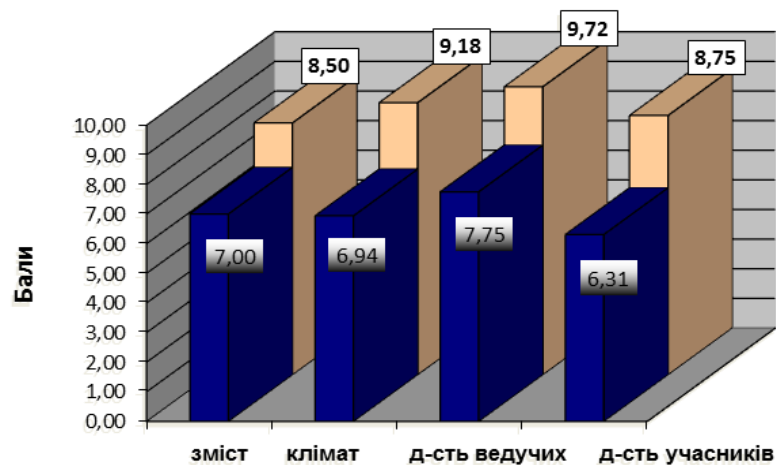
Таблиця 1

Самооцінка слухачами сформованості компонентів готовності до застосування особистісно-розвивальних педагогічних технологій

Компоненти готовності	Показники самооцінки у 10-бальній шкалі, <i>середні бали</i>	Різниця	Значущість зв'язку, <i>p</i>
-----------------------	--	---------	------------------------------

	До експ.	Після експ.		
Мотиваційний	7,79	9,93	2,14	0,025
Особистісний	7,43	9,29	1,86	0,019
Змістовий	7,36	9,57	2,21	0,034
Процесуальний	6,86	9,07	2,21	0,034

Позитивними є і результати оцінювання слухачами результативності тренінг-курсу (рис. 1).

Рис. 1. Оцінка слухачами результативності тренінг-курсу

Усі показники (зміст навчання, психологічний клімат, діяльність тренерів, діяльність учасників) наприкінці навчання відповідають високому рівню, тоді як на першому етапі навчання оцінки психологічного клімату і діяльності учасників були середнього рівня, а оцінки змісту навчання і діяльності ведучих – достатнього.

Висновок. Створення особистісно-розвивального інноваційного середовища передбачає організацію взаємодії науковців, методистів, педагогів та учнів ПТНЗ, що забезпечує позитивні зміни як у навчальному

процесі, так і в досвіді суб'єктів взаємодії. Важливою складовою реалізації означеного підходу є тренінгова підготовка методистів навчально (науково) – методичних центрів (кабінетів) ПТО України до запровадження ОРПТ, розробка та проведення ними відповідних майстер-класів для педагогічних працівників ПТНЗ.

Підготовку методистів до запровадження особистісно-розвивальних педагогічних технологій в процесі підвищення їх кваліфікації представлено у єдності пізнавальних, практичних (процесуальних) та мотиваційно-особистісних цілей. Доведено, що тренінгова форма дає змогу будувати навчальну діяльність слухачів на підставі їхнього власного досвіду відповідно до потреб аудиторії з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей методистів та соціально-психологічних властивостей тренінгових груп, що є втіленням суб'єктно-продуктивного підходу і відповідає загальним принципам андрагогіки як науки про навчання дорослих. Охарактеризовано робочу навчальну програму тренінг-курсу «Запровадження особистісно-розвивальних технологій навчання у професійно-технічну освіту», що визначає загальні нормативні вимоги до змісту і методики організації процесу навчання з курсу. Предметом тренінг-курсу визначено інноваційну діяльність методистів із запровадження сучасних особистісно-розвивальних технологій навчання та відповідне проектування навчального процесу.

Отримані експериментальні дані за результатами проведення тренінг-курсу «Запровадження особистісно-розвивальних педагогічних технологій у професійно-технічну освіту» для методистів навчально (науково) – методичних центрів (кабінетів) ПТО України свідчать про позитивну динаміку щодо розвитку у методистів готовності до застосування особистісно-розвивальних педагогічних технологій.

У подальших дослідженнях планується вивчення форм та методів дистанційного навчання педагогічних працівників системи ПТО застосуванню особистісно-розвивальних педагогічних технологій.

Література

1. Зязюн І. А. Дидактичне проектування технологій і методів учіння у вимірах педагогічної дії / І. А. Зязюн // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід. – 2010. – № 23. – Режим доступу до журналу : http://www.nbuiv.gov.ua/portal/soc_gum/Sitimn/2010_23/index.htm.
2. Кошук О. Б. Формування професійних здібностей майбутніх кваліфікованих робітників сільського господарства засобами педагогічної гри / О. Б. Кошук // Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка : зб. наук. праць : Вип. 6 / Інст-т проф.-тех. освіти НАПН України ; [Ред. кол. : В. О. Радкевич (голова) та ін.]. – К. : Вид-во ІПТО НАПН України, 2013. – С. 34–38.
3. Левитес Д.Г. Автодидактика. Теория и практика конструирования собственных технологий обучения / Д. Г. Левитес. – М.: Издательство московского психолого-социального института; Воронеж: Издательство НПО „МОДЭК”, 2003. – 320 с.
4. Лузан П.Г. Суть та дефініція поняття «Педагогічна технологія» / П. Г. Лузан // Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка : зб. наук. праць : Вип. 6 / Інст-т проф.-тех. освіти НАПН України ; [Ред. кол. : В. О. Радкевич (голова) та ін.]. – К. : Вид-во ІПТО НАПН України, 2013. – С. 12–19.
5. Манько В. М. Інноваційні технології навчання професійного спілкування студентів / В.М.Манько, Л.В.Вікторова // Вища освіта України: теоретичний та науково-методичний часопис. - № 3 (50). – 2013. - Додаток 1. – Тем. випуск «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології». – Т. 2. – С. 165-169.
6. Петровский В. А. Личность в психологии: парадигма субъективности /

- В. А. Петровський . – Ростов – на Дону: Изд-во „Феникс”, 1996. – 512 с.
7. Савенкова Л. О. Тренінг як засіб формування психолого-педагогічної компетентності викладачів / Л. О. Савенкова, Г. М. Романова // Тренінгові технології як засіб формування знанневих та практичних компетенцій : досвід факультетів і кафедр : зб. матеріалів наук.-метод. конф. 3-4 лютого 2009 р., у 2 т. – Т. 1. – К. : КНЕУ, 2009. – С. 154 – 163.
  8. Сериков В. В. Личностный подход в обучении: от концепции к технологии / В. В. Сериков // Проблемы обновления содержания общего образования. – Ростов-на- Дону, 1992. – 153 с.
  9. Сидоренко Е. В. Технологии создания тренинга. От замысла к результату / Е. В. Сидоренко. – СПб. : «Речь» ; ООО «Сидоренко и Ко», 2007. – 336 с.
  10. Чобітько М. Г. Теоретико-методологічні засади особистісно орієнтованої професійної підготовки майбутніх учителів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / М. Г. Чобітько. – К., 2007. – 39 с.

Реферат

ТРЕНИНГОВАЯ ПОДГОТОВКА МЕТОДИСТОВ УЧЕБНО (НАУЧНО) – МЕТОДИЧЕСКИХ ЦЕНТРОВ (КАБИНЕТОВ) ПТО УКРАИНЫ К ВНЕДРЕНИЮ ЛИЧНОСТНО-РАЗВИВАЮЩИХ ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ТЕХНОЛОГИЙ

Анна Романова

В статье обоснована актуальность создания личностно-развивающей инновационной среды в профессионально-техническом образовании, приведены определения понятия «личностно-развивающая педагогическая технология», охарактеризованы тренинг-курс для методистов учебно (научно) - методических центров (кабинетов) Украины «Внедрение личностно-развивающих педагогических технологий в профессионально-

техническое образование». Создание личностно-развивающей инновационной среды предусматривает организацию взаимодействия ученых, методистов, педагогов и учащихся ПТУ, что обеспечивает положительные изменения как в учебном процессе, так и в опыте субъектов взаимодействия. Важной составляющей реализации указанного подхода является тренинговая подготовка методистов учебно (научно) - методических центров (кабинетов) ПТО Украины к внедрению личностно-развивающих педагогических технологий, разработка и проведение ними соответствующих мастер-классов для педагогов ПТУ. Подготовку методистов к внедрению личностно-развивающих педагогических технологий в процессе повышения их квалификации представлено в единстве познавательных, практических (процессуальных) и мотивационно-личностных целей. Доказано, что тренинговая форма позволяет строить учебную деятельность слушателей на основании их собственного опыта в соответствии с потребностями аудитории с учетом индивидуально-психологических особенностей методистов и социально-психологических свойств тренинговых групп, является воплощением субъектно-продуктивного подхода и соответствует общим принципам андрагогики как науки об обучении взрослых. Охарактеризована рабочая учебная программа тренинг-курса «Внедрение личностно-развивающих технологий обучения в профессионально-техническое образование», который определяет общие нормативные требования к содержанию и методике организации процесса обучения по курсу. Предметом тренинг-курса является инновационная деятельность методистов по внедрению современных личностно-развивающих технологий обучения и соответствующее проектирование учебного процесса. Основу элементов базы знаний данного курса составляют категории и понятия, раскрывающие специфику личностно-развивающих технологий обучения, процедуру проектирования учебных занятий с применением указанных технологий. Полученные экспериментальные данные по результатам проведения тренинг-курса «Внедрение личностно-развивающих педагогических технологий в

профессионально-техническое образование» для методистов учебно (научно) - методических центров (кабинетов) ПТО Украины свидетельствуют о положительной динамике по развитию у методистов готовности к применению личностно-развивающих педагогических технологий.

Ключевые слова: личностно-развивающая педагогическая технология, тренинг, методист, подготовка.

Abstract

TRAINING OF TEACHING METHODS SPECIALISTS OF VOCATIONAL TRAINING (SCIENTIFIC) RESOURCE CENTRES OF UKRAINE TO IMPLEMENTATION OF PERSONAL-DEVELOPING PEDAGOGICAL TECHNOLOGIES

Anna Romanova

D.Sc. in Pedagogy, Professor,
Head of Laboratory of professional training technologies
Institute of Vocational Education
under the National Academy
of Pedagogical Sciences of Ukraine

In the article the urgency of creating a person-developing innovative environment in vocational education is grounded, the definition of "person-developing educational technology" is given, a training course for teaching methods specialists of training (scientific) resource centers (offices) of Ukraine, which is called "Implementation of student-developing pedagogical technology in vocational education", is characterized. Creating a person-to developing innovative environment provides for the organization of interaction of scientists, trainers, teachers and vocational school students, guaranteeing positive changes in the educational process, and in the experience of the interaction subjects. An important component of the implementation of this approach is the preparation of the teaching methods specialists of vocational training (scientific) - resource centers

(offices) of Ukraine to introducing student-developing educational technologies, developing and implementation of their respective workshops for teachers of vocational schools. Training of teaching methods specialists for implementation of student-developing pedagogical technologies in process of their professional development is represented in the unity of cognitive, practical (procedural) and motivational and personal goals. It is proved that the training form gives the opportunity to build learning activities of students based on their own experience in accordance with the needs of the audience, taking into account individual psychological characteristics of teaching methods specialists and socio-psychological characteristics of training groups. It is an embodiment of the subject-productive approach and it meets the general principles of andragogy as a science of Adult Education. The operating curriculum of the training course "Introduction of personality-developing technologies of training in vocational and technical education", which defines the general regulatory requirements for the content and methods of the organization of the learning process for the course, is characterized. The subject of the training course is innovative activity of teaching methods specialists in introduction of modern student-learning technologies, and developing appropriate design of the learning process. The basis of the elements of the knowledge base in this course consists of categories and concepts that reveal the specifics of developing student-learning technologies, process design of lessons using these technologies. The experimental data on the results of conduction of the training-course "Implementation of personality-developing pedagogical technologies in vocational education" for teaching methods specialists of the vocational training (scientific) resource centers of Ukraine demonstrate positive dynamics in development of teaching methods specialists' readiness to using personal-developing technologies.

Keywords: personality-developing educational technology, training, teaching methods specialist, preparation.

References

1. Zyazyun I. A didactic designing of learning technologies and methods in terms of educational action / I. A. Zyazyun // Modern information technologies and innovative teaching methods in training: methodology, theory and experience. - 2010. - № 23. - Access to the magazine: http://www.nbuu.gov.ua/portal/soc_gum/Sitimn/2010_23/index.htm.

2. Koshuk O.B. Formation of professional abilities of future agricultural skilled workers by means of educational games / OB Koshuk // Scientific Bulletin of the Institute of Vocational Education NAPS of Ukraine. Vocational education: Coll. Research papers: Vol. 6 / Inst-e prof.-tech. Education NAPS of Ukraine; [Ed. count. : V. Radkevich (Chairman) and others.]. - K: Publishing House IPTO NAPS of Ukraine, 2013. - P. 34-38.

3. Levytes D.G. Self-directed learning. Theory and practice of learning technologies construction / D.G. Levytes. - M.: Publishing of the Moscow Socio-psychological institute; Voronezh: Publishing NPO "MODEK", 2003. - 320 p.

4. Luzan P.G. The essence and definition of the concept of "Educational technology" / P.G. Luzan // Scientific Bulletin of the Institute of Vocational Education NAPS of Ukraine. Vocational education: collection of research papers: Vol. 6 / Inst-t prof.-tech. Education NAPS of Ukraine; [Ed. count. : V. Radkevich (Chairman) and others.]. - K: Publishing House IPTO NAPS of Ukraine, 2013. - P. 12-19.

5. Manko V.M. Innovative technolog of teaching professional communication to students / V.M.Manko, L.V.Viktorova // Higher education Ukraine: theoretical and scientific-methodical journal. - № 3 (50). - 2013. - Appendix 1. - Topic release of "Higher Education Pedagogy: methodology, theory and technology." - T. 2. - P. 165-169.

6. Petrovsky V.A. Personality in psychology: subjectivity paradigm / V.A. Petrovsky. - Rostov on Don: Publishing House "Phoenix", 1996. - 512 p.

7. Savenkova L.O. Training as a form of psychological and pedagogical competence of teachers / L.O. Savenkova, GM Romanov // Training technology as

a source of knowledge and practical skills: Experience faculties and departments: Coll. of research papers of scientific-method. Conf. 3-4 February 2009, in 2 vols. - T. 1. - Kyiv: Kyiv National Economic University, 2009. - S. 154 - 163.

8. Serikov V.V. Personal approach to learning: from the concept to the technology / V.V. Serikov // Problems of general education. - Rostov-on-Don, 1992. - 153 p.

9. Sidorenko E.V. Technologies of creating trainings. From the plan to the result / E.V. Sidorenko. - SPb. "Speech"; LLC "Sidorenko and Co", 2007. - 336 p.

10. Chobitko M.G. Theoretical and methodological foundations of personality oriented professional training of teachers: abstract of a thesis on degree of PhD in Pedagogics: specials. 13.00.04 "Theory and Methods of Professional Education" / M.G. Chobitko. - K., 2007. - 39 p.